

HELP!

WAAR KUN JE TERECHT VOOR SCHOOLSE HULP IN VLAANDEREN?

Ludo Govaerts,
directeur Ziekenhuisschool UZ Leuven

In Vlaanderen kunnen kinderen schoolse ondersteuning krijgen als ze wegens ziekte een tijd lang niet naar school kunnen. We zetten hieronder de diverse mogelijkheden op een rijtje:

- 1) het ministerie van Onderwijs heeft hulpsystemen uitgewerkt
- 2) er is een hulpsysteem dat door het ministerie van onderwijs ondersteund wordt
- 3) er bestaan ook enkele projecten vanuit organisaties of instanties die gelinkt zijn aan "zieke kinderen en jongeren".

De aangegeven internetlinks helpen de lezer om zich verder te informeren.

Uit analyse van de schoolse herkomst van de leerlingen van de ziekenhuisschool blijkt dat ongeveer 20 % uit het buitengewoon onderwijs afkomstig is, terwijl 4,5 % van de Vlaamse kinderen en jongeren in het buitengewoon onderwijs ingeschreven is. Het buitengewoon onderwijs, het ene type al meer dan het andere, heeft te maken met kinderen en jongeren die gezondheidsproblemen ondervinden.

Vanuit het ministerie van Onderwijs

1) Het buitengewoon onderwijs

In Vlaanderen heeft men het buitengewoon onderwijs uitgebouwd vanuit een indeling, gebaseerd op een medisch model: soorten handicap. Zo zijn er 8 types buitengewoon onderwijs, waarvan een aantal types zich richten op leerlingen met een mentale handicap. Type 1 en 2 zijn respectievelijk bedoeld voor kinderen en jongeren met een lichtmentale handicap en een zwaar tot matig mentale handicap. Daarnaast is er type 3, bedoeld voor kinderen en jongeren met gedrags- en karakteriële problemen. Type 8 is voor leerlingen met een normale begaafdheid maar met leerstoornissen.

Type 4 (voor kinderen met een fysieke handicap), type 6 (voor kinderen met een visuele handicap) en type 7 (voor kinderen met een auditieve handicap) richten zich op leerlingen met een lichamelijke handicap.

Type 5 richt zich specifiek op leerlingen die verblijven in een ziekenhuis of in een preventorium (zie punt 3).

www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod

2) Permanent Onderwijs aan Huis (POaH)

Deze hulpvorm is bedoeld voor leerplichtige leerlingen die voldoen aan de toelatingsvoorwaarden voor het buitengewoon onderwijs en door ziekte of handicap langdurig niet in staat zijn om onderwijs op school te volgen. De dichtstbijzijnde B.O.-school krijgt hiervoor het hele schooljaar per leerling 4u./week (POaH), na goedkeuring door de Commissie voor Advies voor het Buitengewoon Onderwijs (CABO).

3) Ziekenhuisonderwijs: buitengewoon onderwijs, type 5

In Vlaanderen bestaan er twee soorten ziekenhuisscholen:

Ziekenhuisscholen in een universitair ziekenhuis:

In deze scholen is er een doorlopende wisseling van leerlingen. Er wordt dan ook sterk geïndividualiseerd onderwijs aangeboden.

Het gaat steeds om basisonderwijs met secundair onderwijs in de basisschool.

- **Antwerpen:** education.skynet.be/ziekenhuisschool
- **Gent:** education.skynet.be/uzschool
- **Leuven:** www.ziekenhuisschool.be

Ziekenhuisscholen in een gespecialiseerd ziekenhuis:

Hier gaat het om veel minder snelle wisseling van leerlingen.

Er wordt dan ook veelal voor klassikaal onderwijs gekozen.

Basisonderwijs

- **Vlezenbeek:** www.inkendaal.be/nl/professional/diensten.htm
(Leerlingen S.O. krijgen er les vanuit BuSO Cardijnschool, 1020 Laken, Brussel, type 4, OV1)
- **De Haan:** www.ikleerinhetzienhuis.be en members.multimania.nl/basisschool_zeegat
- **Pulderbos:** www.revapulderbos.be en www.revapulderbosschool.be
(Leerlingen S.O. krijgen er les vanuit een BuSO-school, type 4, OV 1)

Secundair onderwijs

- **De Haan:** www.ikleerinhetzienhuis.be en www.zeelyceum.be

Info over alle ziekenhuisscholen van België kan je vinden op de website van de VZW Ik leer in het ziekenhuis. www.ikleerinhetzienhuis.be

3) K-dienstenproject

Het Ministerie van onderwijs geeft een subsidie-enveloppe aan een 12-tal K-diensten met minstens 15 bedden. De K-dienst werft met deze financiële middelen eigen onderwijzend personeel aan in bediende-statuut om het onderwijs in de instelling te organiseren en uit te bouwen. Een K-dienst met 15 bedden krijgt op dit ogenblik hiervoor financiële middelen om ongeveer één voltijds leraarsambt in te richten.

4) Tijdelijk Onderwijs aan Huis (TOaH)

Met deze regeling voorziet het ministerie van onderwijs voor een langdurig ziek kind 4 extra lestijden per week. Het ministerie betaalt de verplaatsingskosten van de betrokken leerkracht. Ouders moeten dit tijdelijk onderwijs schriftelijk aanvragen, ondersteund met een medisch attest. Voor kinderen die op een afstand van minder dan 10 km van een gewone of 20 km van een buitengewone school verblijven, is dat onderwijs een recht. Verblijft de leerling verder dan kan de school onderwijs aan huis geven als ze dat haalbaar vindt. De school krijgt hiervoor dan ook dezelfde middelen van het ministerie. Dit geldt voor zieke kinderen en jongeren vanaf de 3de kleuterklas.

Er zijn 2 doelgroepen:

1) langdurig zieke kinderen en jongeren:

na wachttijd van 21 dagen verwerven ze recht op 4 uur TOaH per week;
bij herval binnen 3 maanden kan TOaH onmiddellijk herstart worden;
dit recht blijft behouden zolang het kind nog niet halftijds naar school kan.

2) chronisch zieke kinderen en jongeren:

per 9 halve dagen afwezigheid verwerft het kind recht op 4 uur TOaH.

5) Voor het secundair onderwijs zijn in de TOaH-regeling nog twee extra maatregelen voorzien.

- De klassenraad kan voor een zieke leerling autonoom beslissen een leerjaar over twee schooljaren te spreiden.

- Daarnaast kan de klassenraad ook autonoom beslissen het lesprogramma van een zieke leerling aan te passen. Een of meer vakken kunnen vrijgesteld worden mits het volgen van een vervangende activiteit.

Beide maatregelen kunnen ook samengevoegd worden. Deze maatregelen kunnen niet afgedwongen worden door de leerling of zijn ouders.

De volledige omzendbrief kan je lezen op www.ond.vlaanderen.be/edulex:

- zoek BaO/97/5 voor de regeling voor het basisonderwijs
- zoek SO/2005/05 voor de regeling voor het secundair onderwijs.

Initiatief gesteund door het ministerie van Onderwijs

Bednet

www.bednet.be

Bednet verbindt langdurig en chronisch zieke leerlingen via internet met hun eigen klas. De zieke leerling volgt 'live' de les op de thuishoofschool. Hierbij wordt gebruik gemaakt van eenvoudige en laagdrempelige software met laptop en webcam. Het kind kan vragen stellen, papier doorscannen, het bord lezen, zijn vinger opsteken, ... en neemt actief deel aan het klasgebeuren. Bednet begeleidt het kind en de klas gedurende het project.

Andere initiatieven

1) School in & na Ziekenhuis: www.s-z.be

Dit is een vrijwilligersorganisatie die werkt met deskundige vrijwilligers. Ze geven onderwijsondersteuning aan zieke kinderen thuis of in het ziekenhuis.

Aanvragen kunnen gebeuren aan S&Z:

- Antwerpen: antwerpen@s-z.be
- Brussel en Vlaams Brabant: brussel@s-z.be
- Limburg: limburg@s-z.be
- Oost-Vlaanderen: oostvlaanderen@s-z.be
- West-Vlaanderen: westvlaanderen@s-z.be

Voor het Franstalig landsgedeelte aan EHD asbl : info@ehd.be en www.ehd.be

2) vrijwilligersorganisatie Auxilia VZW: www.auxilia-vlaanderen.be

Auxilia is een vrijwilligersorganisatie die 'kans-armen' de kans geeft les te volgen. De "leerlingen" zijn personen voor wie elders geen enkele mogelijkheid bestaat of voor wie voorzieningen als alfabetiseringscursussen, basiseducatie of tweedekansonderwijs onvoldoende uitgebouwd of onbereikbaar zijn.

Aanvragen kunnen gebeuren via het secretariaat: info@auxilia-vlaanderen.be

3) Vlaamse Liga tegen Kanker: www.tegenkanker.be

Het VLK begeleidt een vrijwilligersproject voor kleuters van de eerste en de tweede kleuterklas en voor leerplichtige kinderen en scholieren met kanker, die om een of andere reden geen gebruik kunnen maken van TOaH.

Aanvragen kunnen gebeuren via een ziekenhuisschool of rechtstreeks via chris.heremans@tegenkanker.be

4) Ziekenfondsen

Een aantal ziekenfondsen hebben ook voor hun leden soms een hulpaanbod voor zieke kinderen.

- **Euromut**: www.euromut.be
- **Partena**, afhankelijk van provincie: www.partena-ziekenfonds.be
- **Socialistisch ziekenfonds Brabant**, afhankelijk van woonplaats in Brabant: www.fsmb.be

Alle informatie over onderwijs aan zieke kinderen is terug te vinden op de dubbelsite, "Ziekenhuisschool UZ Leuven" & 'Trefpunt onderwijs aan zieke kinderen' (www.ziekenhuisschool.be). De site richt zich naar ouders, hulpverleners, scholen, stagiaires, studenten met vragen over onderwijs en ziek zijn.

Bron: Geef me veerkracht, Over onderwijs aan langdurig zieke kinderen, Govaerts Ludo en An Smeyers Davidsfonds/Leuven, ISBN 978-90-5826-690-3 (2010)

Update: 20 juni 2011